

läroämne vid folkskolorna och allmänna läroverken samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning kan för-
anleda.

Motionen förelåg till avgörande i andra kammaren vid dess sammanträde i lördags afton samt gav då, trots den svåra riksdagsbrådskan, anledning till en lång debatt, som understundom väl mycket erinrade om ett predikantmöte. Under densamma talade för reservationen hrr Waldén, Kjellberg och Branting, för utskottets hemställan med uteslutande av motiveringen hr E. Räf, för utskottets hemställan utan denna inskränkning hrr v. Schéele, Sandquist, Jansson i Djursåtra Byström, Leander, Hagström, Johansson i Jönköping och Fridtjuv Berg. Ett och annat av vad som yttrades torde vi bliva i tillfälle att längre fram återgiva.

Vid anställd omröstning bifölls utskottets hemställan med 147 röster mot 48, vilka senare tillföll reservationen.

Lönereglering vid folkskollära- rens pensionsinrättning.

K. m:t har i framställd proposition föreslagit riksdagen att godkänna följande lönestat för befattningsinnehavare vid folkskollärarens pensionsinrättning, folkskollärarens änke- och pupillkassa, lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa, småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, lasarettsläkarnas pensionskassa och dövstumlära-
rens pensionsanstalt:

Ordföranden i direktionen 3,000 kr. (nu 2,350), två ledamöter i direktionen vardera 2,400 kr. (nu 1,850), verkställande direktören (nuv. kamreraren) 8,100 kr. jämte ett ålders- tillägg å 600 kr. efter 5 år (nu 7,000), sekre- teraren och ombudsmannen 3,500 kr. (nu 2,800), en tjänsteman av andra lönegraden (nuv. kassören och bokhållaren) 5,800 kr. jämte två ålders tillägg å 500 kr. efter 5 och 10 år (nu 5,325), två tjänstemän av första lönegraden, tillsvidare bokhållare, vardera 4,000 kr. jämte tre ålders tillägg å 500 kr. efter 5, 10 och 15 år, ett kvinnligt skriv-
biträde 1,200 kr. jämte två ålders tillägg å 200 kr. efter 5 och 10 år samt en vakt-
mästare 1,200 kr. jämte två ålders tillägg å 100 kr. efter 5 och 10 år samt fri bostad och bränsle.

Propositionen är av bankoutskottet tillstyrkt.

Folkskolans räknelära av fil. dr Alfr. Berg, omarbetad av Ernst Carlh, fil. kand., över-
lärare, och And. Lindén, lärare vid Stock-
holms folkskolor. Första häftet: Läran
om hela tal. C. E. Fritzes bokförlags
aktieföretag. Pris inb. med facitbok 60
öre, utan facitbok 50 öre.

Det klagas ej sällan över, att den
från folkskolan utgående ungdomen ofta
reder sig ganska slätt, då det gäller att
i det praktiska livet använda den i sko-

lan förvärvade räkneinsikten och fär-
digheten. Helt och hållet obefogad torde
en sådan klagan ej vara. En var, som
i folkskolan sysslat med undervisning i
detta ämne, har nog mer än en gång
gjort nedslående iakttagelser, ägnade att
göra en dylik klagan förklarlig.

Då man efterspanar orsakerna till ett
sådant mindre gott resultat av skolans
räkneundervisning, kan man ej undgå
att finna, att en av de allmännaste är
att söka i beskaffenheten av de räkne-
böcker, som vid undervisningen använ-
das. Huvudanmärkningen mot dem skulle
kunna formuleras sålunda: de hava ej i
tillräcklig grad beaktat den pedagogiska
vishetsregeln: *icke mångahanda men myc-
ket*. Rättvisligen bör dock erkännas, att
nyare arbeten i detta hänseende fördel-
aktigt skilja sig från sina äldre före-
gångare.

Det är icke de »sökta» exemplen,
räknegåtorna, räknepötlarna eller över-
huvud »svåra» exempel, ej heller sådana,
som aldrig eller åtminstone ytterst säll-
an möta en i livet — det är icke gen-
om övning i sådant, som räkneförmågan
bäst främjas. En begränsning av exemp-
lens innehåll till sådant, som oftast
möter i det praktiska livet och flitig öv-
ning däri, företrädesvis inom mindre tal-
områden, är vad som framförallt kräves.
Full förtrogenhet med det enkla och
elementära är vid detta ämne i högre
grad än i något annat ett grundvillkor
för att nå fram till verkligt kunnande.

Då man med dessa synpunkter för
ögonen går till granskning av den före-
liggande omarbetningen av dr Bergs
räkneläras första häfte, måste man med
tillfredsställelse konstatera, att den på
ett lyckligt sätt löst den viktiga upp-
giften att giva en till planläggning,
innehåll och omfång väl avfattad sam-
ling av lätta och instruktiva räkneöv-
ningar för den egentliga folkskolans två
första årsklasser.

Om ock det ifrågasvarande häftet i sitt
gamla skick varit det jämförelsevis bästa
av de tre, som det fullständiga arbetet
omfattar, har det dock genom omarbet-
ningen vunnit avsevärda förbättringar.
Såsom sådana må nämnas: räkneexem-
plens större homogenitet i avseende på
enkelhet och lättfattlighet; större åskåd-
lighet vid den första framställningen av
de konkreta exemplen ävensom dessas
väl planlagda tillämpning på metersor-
terna; flitigt övande av tiotalräkningen,
särskilt vid införandet av någon ny av-
delning, i följd varav denna viktiga sak
kommer att tid efter annan repeteras
och i uppfattningen befastas; större rike-
dom på huvudräkningsexempel; större
antal likartade exempel vid införandet
av något nytt moment — en ytterst
viktig men kanhända ej alltid tillräck-
ligt uppskattad sak — en ännu större
övertikt än i den äldre boken given åt
exempel med mindre tal, ävensom exemp-
lens större talrikhet.

Utom dessa allmänna karaktäristiska
drag anser anmeldaren böra såsom för-

tjänster omnämnas vissa enskildheter,
bland annat: den gamla, ännu allmänt
brukliga stycketalsräkningens successiva
införanderedan på detta stadium, dengivna
fingervisningen till ett åskådligt inläran-
de av multiplikation, åsyftande att lära
lärjungen inse, att multiplikation är lik-
tydigt med en upprepad addition; in-
förandet i multiplikation och division
av begreppen *det hela, delarna, delarnas
antal* (varför icke även i subtraktion be-
greppet *det hela, den ena delen och den
andra delen?*); upptagandet redan på detta
stadium av lätta praktiska exempel an-
gående inköpspris, försäljningspris, vinst
och förlust; bråkstrecket upptagande
såsom divisionstecken (utom det vanliga
beteckningsättet), m. m. Uppgiften i
ex. 412, att Hötorget har en yta av om-
kring en halv hektar, ävensom andra
liknande uppgifter äro speciellt för Stock-
holmsbarnen en god hjälp att erhålla en
åskådlig föreställning om de större yt-
mått.

Den typografiska anordningen bidrager
att göra innehållet i yttre måtto redigt
och överskådligt, vilket vid bokens an-
vändning torde komma att tjäna både
till »nytta och nöje».

Genom exemplens större rikhaltighet
har häftet fått ett betydligt större om-
fång än i den äldre boken — från 48
till 80 sidor — vilket förklarar det
högre priset.

Vad som ovan anförts torde tillräck-
ligt motivera det totalomdömet, att ar-
betet i sitt nya omarbetade skick synes
vara särdeles väl ägnat att fylla sin
uppgift: att i enlighet med goda peda-
gogiska grundsatser utveckla och be-
fordra en god räkneinsikt och räknefär-
dighet på det stadium inom skolan, för
vilket det är avsett.

J. G. Söderberg.

Nytt i bokhandeln.

Sånger för skola och hem, utgivna av Jul.
Hammarlund. Andra samlingen: 143 en-
tvä- och trestämmiga sånger. Lund, C. W.
K. Gleerups förlag. 1 kr.

Svenska koralboken för kyrka, skola och
hem med psalmmelodier såsom de rätteligen
böra utföras jämte kortare förspel, utarbe-
tad av Hugo Bedinger. Sth., Dahlströms
orgel- & pianomagasin. Häft. 1. 50 öre.

Den praktiska pianovården. Rådgivare för
skötsel och underhåll av pianoinstrument
med belysande illustrationer jämte kort hand-
ledning i pianostämmningskonsten, utgiven av
C. G. Rosengren. Sth., A.-B. Sandbergs
bokh. 1 kr.

Priskurant 1911 från A.-B. A. Wiklund's
maskin- & velocitfabrik i Stockholm.

»Våra dyrbara skolhus.»

Då till min kännedom kommit, att den
jämförelse, jag givit under ovanstående rub-
rik, i vissa fall missförstått och använt i
för mig fullkomligt främmande syfte, i det